

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Kriza in društva.

V zagrebškem »Glasniku željezničarjev« je napisal R. Markuš članek, ki ga zaradi njegovih zdravih in splošno veljavnih misli objavljamo v prevodu.

»Značilni pojav našega časa, kriza, ni prizanesla niti društvom. Nekoč so se društva razvijala in je bilo njihovo delo živo in napredno. Če pomislimo, da so bile zahteve društev izvedljive in da so bile po večini sprejete, nas njihov razvoj ne bo niti najmanj začudil. Društva so cvetela in dajala obilen sad, k čemur so največ pripomogle tedanje razmere in polne državne blaginje. Društveni uspehi so koristili članstvu in ga tako izpodbujali k intenzivnemu delu za svoje organizacije.

Gospodarska kriza zadnjega časa nikakor ni naklonjena razvoju društev in v znatni meri onemogoča njihovo delo. Razumljivo. Z ene strani država iz raznih, največ gmotnih razlogov ne more ugoditi zahtevam in predlogom društev, z druge strani pa člani, ki so nezadovoljni sami s seboj, ne podpirajo tega dela, temveč v najbolj kritičnih časih omahujejo. Društva, ki ne najdejo pri članstvu niti podpore, niti izpolnjevanja svojih zahtev, izgubljajo na moči in propadajo.

Kako člani utemeljujejo svojo brezbriznost napram društvom? Ker vidijo, da je društveno delo neplodno, oz. da ni tako plodovito, kakor sami zahtevajo, so mnenja, da so društva izgubila razlog za obstoj in da so torej nepotrebna. Trdijo, da imajo organizacije danes svojo edino oporo le še v tradiciji.

Tako naziranje ni upravičeno. Kriza je prišla, pa bo tudi minila. Vendar pa danes postoji z vso intenzivnostjo in z vsemi svojimi posledicami. Kako se te posledice občutijo, ve najbolje vsak poedinec — član društva. Pa naj se mar popolnoma prepustimo usodi? Zakaj pa imamo društva? Društva postojijo, da varujejo koristi članov. Današnje razmere moremo ravno z njihovo pomočjo vsaj nekoliko izboljšati.

Vendar pa morejo društva upati na uspeh svojega delovanja samo tedaj, če bodo zadosti podprta s solidarnostjo svojih članov in če točno vpoštevajo vse tiste nujne faktorje, ki na današnje družabno življenje odločilno vplivajo. Čim gineva solidarnost, ta odločilna vez v današnjem družabnem življenju in čim društva z demagogijo umetno podaljšujejo svoj obstanek, izgubljajo svojo raison d'être in propadajo.

padajo vkljub vsem umetnim sredstvom, katera naj bi jih ohranila živa.

Taka društva, ki so utemeljena v idealnih in realnih zahtevah in ki s'one na moralnem in gmotnem sodelovanju vseh delcev, članov, taka društva postojijo in bodo postojala. Ne smemo pri tem pozabiti, da mora biti gmotna podlaga društva samo toliko krepka, da zagotovi uspeh idealnim društvenim ciljem.

Rekli smo, da je uspeh društva odvisen največ od poedincev. Ne smemo odnehati zdaj, ko je naše delo najbolj potrebno. Neplodne opazke, nepotrebna jadjikovanja nam ne pomorejo. Delo in spet delo — to nam je danes potrebnejše nego kdaj prej. Kako pa je zares? Skoro vsi člani odlagajo svoje moralne dolžnosti na nekatere odbornike in se na ta način izognejo dela svojih dolžnosti. Gmotne obveznosti, katerih pa na druge ne morejo prenesti, teh ne izpolnjujejo. Žalostno je dejstvo, da je danes ostvaritev idealnih namenov mogoča samo z neko gmotno podlago. In zato so večina društev, v katerih je izpolnjevanje dolžnosti odvisno od prostega odločevanja poedincev, v težkem položaju. Nasprotno pa društva, ki jim je temelj s silo ali na neki drugi umetni način zagotovljen, vzdržujejo zavest članstva na izvestni višini in ne občutijo bremena. Čim pa ta slaba opora za obstanek takega društva izgine — društvo propade.

Kot člani prevale svoje moralne obveznosti na druge, in preostane jim edina dolžnost, da plačajo članarino. Toda pod vplivom neprijetne varčnosti ne izpolnjujejo niti te dolžnosti. Dočim nekateri interes društva omalovažujejo zaradi domačih skrbi, iščejo drugi krivca vseh neuspehov prav v društvu samem in mu odrekajo sleherni pomoč.

Tempora mutantur. Društva bodo spet zadobila svoj nekdanji pomen, toda o tem bo odločilo dejstvo, kako so prebrodila težke čase krize. Absolutna zvestoba vsakega poedinega člana nudi društvu silo in moč, katero bo potrebovalo v trenutkih, ki bodo odločilni za članstvo. Današnje gospodarske razmere so težke za poedince, toda kakor se povsod najdejo potrebna zdravila za varovanje zdravja, tako se morajo najti vselej tudi tisti malenkostni prispevki, ki bodo obdržali društva na višini in jih obvarovali vseh težkoč. Kakor pa je zdravje potrebno, če naj človek sploh zadovoljno živi, ta-

ko so potrebna društva, da nam varujejo naše interese in izpolnjujejo naše želje ter nam omogočajo čim popolnejše zadovoljstvo.

Prijatelja najbolj cenimo v nesreči. Za društvo je pa najbolj vreden tisti član, ki društvo v težkih časih podpira.

Zato morajo vsi člani brezpogojno podpirati delo tistih nekaterih dru-

gov, na katere so zvalili vse svoje moralne obveznosti, in morajo brezpogojno plačevati članarino kot drugi del svojih dolžnosti, katere jim nalaga njihova skupnost, društvo. Skupne so nam koristi in kolikor jih želimo uživati, toliko dolžnosti nam mora biti tudi skupnih.

Naj nihče, ki misli na 'danes', ne pozablja na 'jutri'!

Spremembe v uradniškem pravu.

Najvažnejše določbe iz finančnega zakona za leto 1932/33.

V breme prostega kredita za enega uradnika višje skupine se more postaviti samo en uradnik nižje skupine tako, da se ne more prekoračiti število niti skupna svota kredita, odobrenega s proračunom.

Ministri smejo predstavljati in premeščati uslužbenca svoje stroke v mejah skupnega števila in skupnega kredita, odobrenega za osebne izdatke teh uslužbencev s proračunom, ne oziraje se na njihovo številčno stanje in višino kreditov, odobrenih z istim proračunom v ministristvu in pri posameznih banskih upravah ali finančnih direkcijah in njihovih področnih ustanovah ali ostalih ustanovah.

Zavarovanje pogodbenih uslužbencev.

Z dnem ko stopa v veljavo ta zakon, preneha obveznost zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev za vse tiste osebe, ki se jemljejo v službo države, kakor tudi za dnevničarje ali honorirane uslužbenca. Za osebne in rodbinske podpore za te osebe se ustanovi »Podporni sklad pomožnega osebja v državni službi«.

Mesečni prispevek znaša 5% kosmatih dohodkov. Finančni minister je pooblaščen, da predpiše z uredbo sestavo in upravljanje tega sklada, kakor tudi pogoje, ob katerih se pridobi in izgubi pravica do podpore.

Upokoјenci — dnevničarji.

1. Osebnim upokoјenci, državni in samoupravni, ne smejo biti zaposleni pri državi in pri državnih podjetjih. To se ne nanaša na upokoјene univerzitetne profesorje, ki kot priznani znanstveniki delujejo na univerzah v svojstvu honorarnih profesorjev, na upokoјene univerzitetne profesorje, ki kot tehnični strokovnjaki delujejo pri komasacijskih operativah, stenografe v narodnem predstavništvu, uradnike centralnega presbiroja, kakor tudi ne na upokoјence — vojne invalide.

2. Osebnim upokoјencem, državnim in samoupravnim, zaposlenim v službi pri banovini ali občini ali pri njihovih podjetjih, pripada, dokler ta služba traja, zmanjšana pokojnina (izvzemši rodbinsko doklado) in sicer: a) za 1/4 onim, katerih mesečni brutto dohodek od te zaposlitve znaša od 600—1499 Din; b) 1/3 onim, katerih mesečni brutto dohodek od te zaposlitve znaša od 1500—2499 Din in c) za 1/2 onim, katerih mesečni brutto dohodek od te zaposlitve znaša 2500 do 4499 Din.

3. Določbe drugega odstavka tega paragrafa veljajo tudi za one drž. upokoјence, ki jim je pokojnina odrejena po zakonih, sprejetih pred 1. julijem 1923, če njihovi kosmati mesečni pokojninski dohodki (ne računajoč rodbinske doklade), znašajo več kot 3000 dinarjev. To velja tudi za upokoјence — vojne invalide, zaposlene pri državi ali samoupravah, katerih mesečne pokojnine (ne računajoč rodbinske doklade), znašajo več kot 3000 Din.

4. Upokoјencem iz drugega odstavka tega paragrafa, kakor tudi upokoјencem — vojnim invalidom, zaposlenim pri državi ali samoupravah, katerih mesečni kosmati dohodki znašajo več kot 5000 Din, ne pripada pokojnina.

Pogodbeni uslužbeni.

Čas, ki ga je uslužbenec prebil v državni službi v svojstvu pogodbenega uslužbenca, se po uveljavitvi tega zakona ne računa za penzijo po § 116. zak. o uradnikih z dne 31. marca 1931, če taki uslužbeni vstopijo v državno službo. — Onim, ki se nahajajo na dan, ko stopi ta zakon v veljavo, v pogodbeni službi, se šteje čas, odslužen v tem svojstvu pred uveljavitvijo tega zakona, v pokojnino kot čas iz § 116 zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931 samo pod pogojem, če se izvrši prehod v državno

Lafadio Hearn:

Duše.

Japonska novela.

Kinžuro, stari vrtnar, ki se mu glava sveti kakor krogla od slonove kosti, je za trenutek sedel na obrob v potlakani sobi (ita-no-ma) zunaj svoje pisarne, da bi pokadil svojo čedro poleg babadžija (kuharja), ki je tam ostal njemu na uslugo. Med kajenjem pa je našel priliko, da je ošteval dečka, pridelnega mu v pomoč. Prav do bro nistem razumel, kaj je bil dečko zagrešil. Vendar Kinžuro ga je na glas rotil, naj se vede kakor bitje, ki ima več kot eno dušo. In ker mi je ta izraz zbudil radovednost, sem stopil ven in prisedel h Kinžuru.

»Čuj, Kinžuro,« sem mu rekel. »jaz si nisem v svesti, da imam eno ali več duš. Ali jako bi me veselilo vedeti, koliko duš imaš ti.«

»Jaz, samopašni stvor, imam samo štiri duše!« je dejal Kinžuro z neomajnim pričanjem.

»Štiri?« sem ponovil v bojazni, da sem slabo razložil.

»Štiri,« je potrdil. »Ampak ta skakalin po moji misli ne more imeti več kot eno dušo, tako zelo mu manjka potrpljenja.«

»Kako pa si zvedel, da imaš štiri duše?« sem vprašal.

»Modrijani,« je dejal ter iztrkal pepel iz svojega srebrnega včevka, »modrijani vedo take reči. Tudi neka hudo stara knjiga o tem govori. Po letih tega ali onega človeka, po dobi njegovega rojstva in po nebesnih zvezdah se da določiti število njegovih duš. Vendar to je veda za starce. Današnja mladina, ki se uči zapadnih stvari, ne veruje več vanje.«

»Slišiš, Kinžuro, ali so na svetu ljudje, ki imajo več duš ko ti?«

»Gotovo. Nekateri imajo po pet duš, drugi po šest, sedem ali celo osem. Ampak bogovi ne dovolijo, da bi kdo imel nad devet duš.

(Verjeti pa ne morem, da bi to na splošno veljalo. Spominjam se namreč neke ženske z druge strani sveta, ki je imela več rodov duš in je znala izkoriščati vse. Nosila je svoje duše, kakor druge ženske nosijo svoje obleke, in po večkrat na dan si jih je preoblekla. In obilica oblek v shrambi kraljice Elizabete ni bila nič v primeri z obilico duš pri tej presenetljivi osebi. Zategadelj se ni nikoli prikazala dvakrat zapored z isto dušo. Pa svojo misel in glas je spreminjala hkrati z dušami. Včasih je bila z juga in oči so ji bile rjave. Drugič je bila s severa in oči so ji bile sive. Potem je bila iz trinajstega ali pa iz osemnajstega stoletja. In ljudje so dvomili o svojih čutih samih, ko so ugotovili te stvari. In resnico so upali razkriti, proseč

jo, naj jim da svoje fotografije, ki so jih nato primerjali. Fotografije pa so jo radi fotografirali, kajti bila je izredna krasotica. Toda skoraj so se zavzemali, videč, da ni nikdar dvakrat enaka. Može, ki so jo občudovali, se potemtakem niso upali zaljubiti vanjo, zakaj to bi bilo preneumno. Skratka, imela je dosti preveč duš. In nekateri med vami, ki boste čitali, kar sem zdajle napisal, potrdite točnost mojih izjav.)

»Kar praviš, utegne biti res za to deželo bogov, o Kinžuro. Na svetu pa so še druge dežele, koder so bogovi samo od zlata, in po teh deželah razmere niso tako dobro uravnane. In prebivalstvo teh dežel trpi dušno uimo. Nekateri namreč imajo le pol duše, ali pa celo nimajo nobene, drugi pa se otepajo z neomejenim številom duš, ki jih ni mogoče prehraniti ne porabiti. In tako razmeščene duše so svojim imetnikom v veliko napotje... To se pravi zapadne duše... Toda povej mi, prosim, čemu je to, ako ima človek več duš.«

»Gospod, ko bi vsi imeli isto število in isto vrsto duš, bi za trdno bil vsakdo istega mnenja. Jasno pa je, da se ljudje ločijo med seboj. Te razlike pa izvirajo iz razločkov med kakovostjo in številom njihovih duš.«

»Je pa boljše imeti več duš kakor eno samo?«

»Boljše je.«

»In človek z eno samo dušo je nepopolno bitje?«

»Precej nepopolno.«

»A nepopoln človek je mogel imeti popolnega prednika?«

»To je res.«

»Človek, ki ima danes le eno dušo, je nemara imel pradedca, ki jih je imel devet?«

»Da.«

»Kaj pa je neki z drugimi osmimi dušami, ki jih je imel pradedec, a ki jih potomec nima?«

»Ej, to je pa v božjih rokah. Bogovi sami določajo število duš, ki jih ima vsak do med nami. Vrednim jih naklonijo mnogo; nevednim pa malo.«

»Torej se duše ne dedujejo po roditeljih?«

»Nikakor ne! Duše so prastare, njih leta so brez števila.«

»Tele bi rad vedel: more li človek ločiti svoje duše? Ali je na primer možno imeti eno dušo hkratu v Tokiju, drugo pa v Matsuju?«

»Ne, to je nemogoče. Duše ostanejo zmeraj vkup.«

»Kako? Ena v drugi, kakor položene škatlice pri inrō-ju?«

»Niz škrabic, ki jih nosijo za pasom in kamor se devajo dišave, lečilne stvari, pečati itd.

službo neposredno in brez vsake prekinitve.

Strokovni izpiti.

Ukine se 7. odstavek § 14. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931 (ki je priznaval uradn. pripravnikom povračilo potnih stroškov ob opravljanju drž. strokovnih izpitov; op. ur.).

Naturalna stanovanja in stanarina.

§ 29. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931 se izmenja in se glasi: a) Državnemu uslužbencu, ki ima stanovanje od države ali samoupravnega telesa, se odbije vrednost stanovanja od skupnih mesečnih dohodkov. Kako se bo ugotovila vrednost stanovanja, predpiše na predlog finančnega ministra ministrski svet s posebno uredbo. To ne velja za državne uslužbence, ki imajo v inozemstvu stanovanje v naravi kakor tudi ne za one uslužbence, ki imajo po specialnih zakonih pravico

do brezplačnega stanovanja od države ali samoupravnih teles.

b) Ali bodo uslužbenci posameznih strok mogli prejemati kaj drugega v naravi od države ali samoupravnih teles, in ali se bo, in kako se bo to odločevalo od skupnih mesečnih dohodkov, bo po predlogu finančnega ministra ugotovil ministrski svet s posebno uredbo.

c) Pod imenom državni uslužbenec se imajo po tem §-u razumeti tudi osebe, ki so sprejete na delo v službi države po odredbah poglavja X. (pogodbeni uradniki in dnevničarji; op. uredništva).

č) Dokler se ne predpiše uredba, predvidena v drugem odstavku tega §-a, se bo odbijala od skupnih mesečnih dohodkov vrednost stanovanja, določena po sedanjih predpisih.

(Dalje prihodnjič.)

Likvidacija mariborske Samopomoči.

V dvorani Nabavljalne zadruga se je vršil dne 7. marca t. l., kot smo zadnjič najavili občni zbor Samopomoči drž. nam. in upokojencev v Mariboru. Udeležba je bila zlasti od strani upokojencev zelo lepa. Po kratkih uvodnih besedah predsednika g. Dr. Pečovnika je podal tajniško in blagajniško poročilo g. Gregorič. Odbor je imel 14 sej, na dan zbora znaša čisto premoženje 10.540 Din, smrtnih primerov je v letu 1931. bilo 25, letos pa 6. Na posmrtninah je bilo izplačanih 44.800 Din. Na začetku leta 1931. je bilo še 647 članov, na koncu leta pa 621. Izstopilo je 6 članov, črtanih je bilo 29, ker niso vzlic opominom poravnali obveznosti. Po poročilu računskih preglednikov je občni zbor izglasoval odboru razrešnico.

Predsednik je nato navedel razloge, ki so napotili odbor, da predlaga likvidacijo organizacije. (Glej poročilo v »Našem Glasu« od 1. marca!) Pri tej točki se je razvila precej obsežna debata, v katero so posegli gg. Karis, Cvirn, Hren i. dr. Predlog, naj bi se pogajali za vstop v kako drugo Samopomoč, je bil gladko odklonjen. Na podlagi vseh ostalih predlogov je bil sprejet končni sklep. Po tem posluje dosednji odbor do konca marca t. l. Članom ni treba plačevati več prispevkov, posmrtnine se bodo krile iz premoženja, če pa to ne bo zadoščalo, se bodo sorazmerno znižale. Izplačajo se pa šele koncem marca. S 1. aprilom preneha delovanje Samopomoči in morebitno preostalo premoženje izroči odbor pomožnemu fondu Nabavljalne zadruga drž. uslužbencev v Mariboru,

ki prične z isim dnem izplačevati posmrtnine na novi podlagi.

V svojem zaključnem govoru je omenil predsednik, da je izplačala Samopomoč v enajstih letih svojega obstanka nad 300.000 Din na posmrtninah. Mnogim je s tem pomagala v najhujši stiski. Njeno človekoljubno delo pa ne preneha, ampak pride na dobrotni fond Nabavljalne zadruga. Na predlog g. šol. upravitelja Hrena je izrekel občni zbor odboru in zlasti predsedniku g. Dr. Pečovniku zahvalo za dolgoletno socialno delo.

Od članov Samopomoči jih 146 ni več članjenih pri Nabavljalni zadrugi. Ker glasom svojih pravil Nab. zadruga ne more poslovati z nečlani, morajo oni pristopiti k zadrugi, če hočejo še nadalje ohraniti pravico do posmrtnine. Vpisnina znaša 10 Din, delež pa 100 Din plačljiv v 10 zaporednih mesečnih obrokih. Tudi člani brez lastnega gospodinjstva in stanujoči izven Maribora imajo od Nab. zadruga korist, ker dobivajo pri njej poleg živil tudi manufakture (na obroke), porcelan, steklo, kuhinjsko posodo, preproge itd.

Z likvidacijo Okrožne skupine in Samopomoči sta odpadli dve organizaciji, ki sta združevali od prevrata sem vse panoge drž. uslužbencev. Njihov lokalni pomen je bil prav znaten. Saj so njihovi člani uživali popust v lekarnah, pri zdravnikih, v kinu, do nedavna tudi v gledališču, mestnem kopališču in pri mestnem pogrebem zavodu. Dobro bi bilo, da odslej zastopa interese svojih članov v tem pravcu uprava Nabavljalne zadruga odnosno njenega pomožnega fonda. drp.

Dvoje resolucij.

MARIBORSKA STANOVANJSKA RESOLUCIJA.

O velikem protestnem shodu mariborskih stanovanjskih najemnikov, ki se je vršil dne 18. marca, smo zadnjič več poročali. Za danes navajamo nekatere poglavitne točke resolucije,

ki je bila sprejeta na shodu. Resolucija ugotavlja, da je stanovanje za vsakogar prva in najvažnejša življenjska potreba, zato je dolžnost oblasti, da posvete vso pozornost stanovanjskemu vprašanju. Samostojno določevanje pretiranih najemnin nasprotuje načelu enakopravnosti državlja-

nov, ker bremena niso enakomerno razdeljena. Nadalje so zborovalci ugotovili, da so bili vsi pozivi oblastev za znižanje brezuspešni. Zato je potrebno zakonsko maksimiranje najemnin v desetkratnem dinarskem iznosu najemnin z dne 1. julija 1914. Vzakoni se naj, da spadajo stanovanja in poslovni lokali med neobhodno potrebne življenjske potrebe, glede katerih velja zakon o pobijanju draginje. Maribor se naj uvrsti v I. draginjski razred. Uredba o ocenjevanju stanovanj drž. uslužbencev v državnih ali najetih poslopih naj se spremeni tako, da bodo najemnine vsaj za polovico nižje, službena ali naturalna stanovanja pa naj bodo sploh brezplačna. Banovina in mariborska občina naj znižata najemnine v svojih hišah. Zanimiv je zaključni odstavek resolucije, ki se glasi: »Vsi najemniki stanovanj in poslovnih lokalov mesta Maribora izjavljajo soglasno, da smatrajo to resolucijo kot zadnji poskus, da se reši pereče vprašanje najemnin na miren način. Če pa bi ostal tudi ta poskus proti pričakovanju brezuspešen, izjavljajo vsi solidarno, da se bodo s 1. aprilom 1932 poslužili v obrambo svojih državljan-skih in človeških pravic samoobrambe s tem, da bodo znižali sami najemnine sorazmerno z znižanjem svojih dohodkov od 1. oktobra 1931 dalje, t. j. za 30%, kolikor presegajo najemnine zlato pariteto — 1 krona = 10 Din.« Kakor videti se stanovanjski najemniki v Mariboru zivahno gibljejo in vneto branijo svoje življenjske pravice. Tudi v tem pogledu bi Maribor mogel služiti Ljubljani kot vzgled, kaj premoreta solidarnost in zavednost. Že ponovno smo poudarili, da bi bilo tudi v Ljubljani treba čimprej sklicati vnovič najemnike na zborovanje, da povzdignejo svoj glas zoper neznosno stanovanjsko izkoriščanje. Zato naj akcijski odbor ljublj. strokovnih organizacij za znižanje najemnin čimprej skliče nov shod najemnikov, da zavzamejo stališče napram sklepom organiziranih hišnih gospodarjev. V slo-gi je moč in uspeh!

HIŠNI LASTNIKI IN NAJEMNINE.

Na občnem zboru Pokrajinske zveze hišnih posestnikov, ki se je vršil 31. marca, je bila sprejeta resolucija, v kateri hišni posestniki ugotavljajo, da je stanovanjska zaščita preprečevala zidanje hiš. Po odpravi zaščite se je

pa sezidalo toliko hiš, da je sedaj v Ljubljani dovolj stanovanj, po primernih najemninah. Enako je baje tudi v Mariboru, Celju in drugih mestih. Znižanje najemnin je zaradi silnih davkov — po trditvi resolucije — nemogoče. Tudi stroški za vzdrževanje se niso nič znižali. Enako ne obresti za posojila. Poučen in prav resno mišljen je nadalje stavek: »Onim najemnikom, ki so dosedaj plačevali večja in draga stanovanja po obsegu svojih dohodkov, moramo le priporočati, da si oskrbe svojim razmeram primerno manjša in cenejša stanovanja. Ves gospodarski življenj danes trpi na posledicah denarne gospodarske krize in tej krizi naj se prilagode tudi najemniki, vpoštevajoč svoje dohodke in izdatke.« Za nove hiše se stan. zaščita ne sme uveljaviti, enako kot za stare ne, ker bi to povzročilo na tisoče tožb in prepirov. Resolucija trdi to-le: »Po pre-stanku stanovanjske zaščite (torej po letu 1929; op. ur.) pa je nastalo dobro razmerje med hišnimi lastniki in najemniki.« Resolucija nadalje protestira zoper banovinske doklade, smatra prisilno sklepanje najemnih pogodb za času neprimerno in končno odklanja v polnem obsegu objavljeni načrt stanovanjske zaščite. Zlata pariteta je nemogoča, ker so se od 1. 1914 hiše — seveda na stroške hišnih lastnikov — zelo spremenile in popravile, omejitve višine za obrestovanje ni primerna, ker bi sicer pri nizkem obrestovanju do 6% večina hišnih lastnikov propadla. Enako je nemogoče splošno znižanje najemnin, ker so mnogi posestniki iste že večkrat znižali. Dasiravno se položaj hišnih posestnikov ni zboljšal, predlagajo isti, naj se od 1. maja t. l. naprej znižajo najemnine. Stanovanje s sobo, kuhinjo in pritliklami naj velja 200 do 400 Din, z 2 sobama 400—800 Din, s 3 sobami od 700 do 1200 Din. Za kopalnico naj se plača posebej od 100 do 200 Din na mesec. V Ljubljani naj bi najemniki plačevali vrhu tega še vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino. — O ti velezanimivi resoluciji in njenih mestoma skoro šegavih trditvah in ugovorih bomo prihodnjič objavili nekaj razmišljanj. Za danes jo kot dokaz, da hišni lastniki še vedno niso uvideli, kako nevzdržno je gospodarsko stanje 95% najemnikov, samo registriramo. Svoje mnenje o nji naj si čitatelji napravijo sami.

Stanovanjska kriza.

Beograjska občina in stanovanjska draginja. Medtem, ko so skoro vsa mesta v državi skušala olajšati stanovanjsko budo, beograjska mestna občina doslej na tem polju ni storila še prav nič. Inicijativa za reševanje tega vprašanja, ki je v Beogradu prav tako kritično ali pa še bolj kot drugod, je bila pripuščena doslej zasebnikom in denarni pomoči raznih bančnih zavodov. Zdi se pa, da se bodo tudi te razmere obrnile na bolje. Nedavno je bil na občinski seji stavljen predlog, naj občina stremi za tem, da podpira zidanje cenjenih stanovanj.

Zato naj bi dovolila v nekem določenem predmestnem pasu olajšave vsem, ki bi zidali večnadstropne hiše z majhnimi stanovanji. Stanovanjska beda naj bi se tudi omilila z znižanjem cen razsvetljave, vode in tramvajskih vozovnic. O uspehih te akcije bomo še poročali.

Težave mariborskih malih hišnih posestnikov. Zaradi znižanja prejemkov oz. zaradi brezposelnosti so mnogi javni in zasebni uslužbenci ter delavci, ki so si v Mariboru v predmestnih sezdih zadnja leta lastne domove, zašli v velike težave. Zaradi zmanjša-

»Ne... Samo bogovi to vedo.«
»In duše se nikoli ne ločijo?«
»Tupatam se lahko ločijo. Vendar če se pri kom duše ločijo, tak človek zblazni. Blazneži so tisti, ki so izgubili katero svojih duš.«
»A kaj je z dušami po smrti?«
»Te ostanejo še skupaj... Kadar človek umre, stopijo duše do strehe v hiši. In na strehi prebivajo še 49 dni.«
»Na katerem delu stanejo?«
»Na strešnem robu, jano-no-mune.«
»Ali jih je mogoče videti?«
»Tega pa ne... Na zraku se strnejo. Po strešnem grebenu se ritenski gibljejo, kakor sapica.«
»Zakaj pa ne čakajo petdeset dni na strehi, namestu štirideset in devet?«
»Sedem tednov časa jim je določeno, prej ko odidejo. Sedem tednov pa znaša 49 dni. Vendar pa ne vem, zakaj je tako!«
Ni mi bila neznana stara vera,³ da človeški duh še nekaj časa straši po krovu njegovega bivališča, saj se pogosto in s posudarkom na to namiguje v nekaterih japonskih dramah, posebno pa v oni, ki nosi

naslov Kagami-jama in ob kateri se preprosti ljudje jokajo. Vendar dotlej še nisem nikdar in nikoli slišal o trojnih, četrtnih ali celo bolj zamotanih dušah. In zaman sem izpraševal Kinžuro v nadeji, da bi izvedel vir tega verovanja. Tako so pač verovali njegovi dedi. Drugega mi ni mogel povedati.

Kakor večina Izumčanov je bil Kinžuro budhist in šintoist. Kot budhist je pripadal ločini Zon-šu, kot šintoist pa sekti Izumotaiša. Vendar njegov izbor po mojem občutku ni pripadal ne eni ne drugi. Budhizem ne razlaga nauka o mnogoterih in zamotanih dušah. Stare, množiči nedostopne šintoske knjige sicer govorijo o nauku, kolikor toliko podobnem Kinžurovemu, toda ta jih ni nikdar čital. Te knjige izjavljajo, da ima vsako med nami dve duši: Ara-tama, t. j. osorna duša, ki je osvetljiva, pa Nigi-tama, ali mehka duša, ki jo je sama milina. Razen tega nas vse prešinja duh Oh-maga-tsu-hi-no-Kami, osupljivo božanstvo »neznansko velikega zla«, in tudi duh Šo-nabo-bi-no-Kami ali »čudovito popravlja-joče božestvo«, nevtralizirajoči vpliv. Te misli se natanko ne ujemajo s Kinžurovimi. Vendar spominjam se nečesa, kar je napi-

sal Hirata in kar me je domislilo Kinžurovih besed o možni delitvi duš. Hirata je učil, da more človeška ara-tama zapustiti svoje telo, privzeti njegovo obliko ter brez njegove vednosti ugonobiti mrzkega sovražnika. O tem sem vprašal Kinžuro. Rekel mi je, da ni nikdar čul, kaj je ara-tama ali nigi-tama, pač pa je dodal tole:

»Gospod, kadar ženska razkrije, da je njen mož skrivaj zaljubljen v drugo, se kedaj primeri, da pregrešno ženo popade bolezen, ki je noben zdravnik ne more izlečiti. Kajti od silovite jeze preide ena od soproginih duš v telo svoje tekmece, da jo uniči. Pri vsem tem pa hira tudi zakonska žena ter izgubi celo pamet za nekoliko časa, ker je njena duša drugod.

Pa še neka druga, čudovitejša stvar je, ki mi Japonci vemo zanj, vi zapadnjaki pa morda še nikoli niste slišali o njej. Z božje pomočjo moremo v dober namen prisiliti dušo, da se za nekaj časa umakne iz života, ki ga oživlja, in jo primorati, da izrazi najtajnejšo misel. Vendar telo pri tem čisto nič ne trpi. Čudo pa se zgodi takole:

Moški ljubi mladenko, ki jo sme vzeti za ženo. Ampak boji se, da ga ona ne bo marala. Zglasi se torej pri kannušiju⁴ v nekem šintovskem templju, mu razodene

svoj pomislek in prosi božje pomoči, da se reši ta zadeva. Tedaj ga duhovni vprašajo ne po imenu, temveč po njegovi starosti, letu, dnevu in uri njegovega rojstva, kar si zapišejo in sporočijo bogovom, možu pa veli, naj se vrne v svetišče sedem dni pozneje.

In teh sedem dni duhovni opravljajo molitve, da bi bogovi razpršili ta dvom. In vsako jutro se eden od njih okoplje v hladni, čisti vcdi ter uživa ob vsakem obroku zgolj jedi, kuhane na svetem ognju. Osmi dan se možak povrne v molilnico in stopi v notranji prostor, kjer ga sprejmejo duhovni.

Tačas izvršijo neko slovesnost in molijo določene molitve, nato pa vsi tiho čakajo. Izenada se jame duhovnik, ki je opravil obred očiščenja, po vsem telesu silovito tresti, kakor nekdo, ki bi imel hudo mrzlico. Zakaj po božji oblasti je duša mladenke, ki si hočejo zagotoviti nje-no ljubezen, plaho stopila temu duhovniku v telo. Sama tega ne ve; kjerkoli namreč utegne biti v tem trenutku, se je pogreznila v globoko spanje, iz katerega je ni mogoče potegniti. Toda njena duša, ki je bila takisto pozvana v duhovnikovo telo, more govoriti samo po pravici. Potem jo prisilijo, naj pove vse svojo misel. Duhovnik pa ne govori s svojim glasom, ampak z glasom duše, govori namesto duše.

³ Prim. indijansko vprašanje v povesti K. May »Old Surehand«. — Op. prel.

⁴ Prim. hevzursko praznovetico. Žis 1922, str. ... — Op. prel.

¹ Šintoski svečenik.

nih dohodkov lastniki teh, večinoma z izposojenim denarjem zidanih enodružinskih ali malostanovanjskih hišic, ne morejo več zmagovati mesečnih odplačil, zavarovalnih in davkov. Doslej je znašal običajni mesečni amortizacijski obrok za manjše hišice v delavski koloniji, ki je bila zgrajena s pomočjo brezobrestnega posojila 2 milijonov dinarjev, katero je dalo ministrstvo za socialno politiko, po 350.— Din, za večje hišice pa po 450.— Din. Zavarovalnina in davki so že všteti. Ker je k stroškom te delavske kolonije v

magdalenskem predmestju prispevala tudi mariborska mestna občina skupno 7 milijonov Din, je nastalo vprašanje kako urediti mesečna odplačila, da se lastnikom teh hišic omogoči redno odplačevanje in da ne izgube s tolikim trudom postavljenih domov. Čujejo se predlogi, naj bi se amortizacijska doba podaljšala in naj bi občina del obrokov sama prispevala. Vsekakor bi bilo s socialnega stališča nujno potrebno, da se lastnikom teh malih hiš pomaga, da bodo mogli prebroditi sedanjo težko krizo.

Odposlanstvo upokojencev v Beogradu.

Pod naslovom: »Deputacija državnih penzionerov kraljevine Jugoslavije u Beogradu« je glasilo sarajevske organizacije upokojencev »Glas drž. penzionerov i penzionerki« objavil v svoji tretji številki od 16. marca sledeče poročilo:

»Na poziv bratskega »Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani«, ki je bil poslan tudi drugim društvom upokojencev v kraljevini, je upravni odbor Udruženja drž. penzionerov i penzionerki v Sarajevu sklenil, da pošlje v to deputacijo dva odposlanca, in sta bila v ta namen izvoljena član osrednjega upravnega odbora g. Petar Perić in tajnik g. Janko Seljan. Odposlanca sta odpotovala v Beograd dne 23. februarja t. l., kjer sta se po dogovoru sestala dne 24. februarja z odposlancema iz Ljubljane, s predsednikom g. Maksom Lillegom in tajnikom g. Antonom Spendetom. Ostala društva se niso odzvala, niti niso poslala svojih zastopnikov.

Na sestanku so se odposlanci takoj pričeli razgovarjati in se sporazumeli o skupnem nastopu ter sklenili, da edinstveno nastopijo za vse upokojence in to kot **Združenje drž. upokojencev kraljevine Jugoslavije** v Sarajevu. Predvsem je bilo nekaj posvetovanj, na katerih so bili prisotni tudi narodni poslanec g. Milan Čuković in Gjoka Jovanović, bivši predsednik društva upokojencev v Beogradu, ter se je določil delovni načrt.

Odposlanci so najprej posetili predsednika senata g. dr. Ante Pavelića in podpredsednika g. dr. Novaka, potem predsednika narodne skupščine g. dr. Kumanudija in v odsotnosti predsednika poslanskega kluba podpredsednika g. Mladena Lazarevića. Končno jih je sprejel v avdijenci finančni minister g. dr. Mil. Djordjević in prometni minister g. dr. L. Radivojević. Vsi so jih zelo priščno sprejeli in pokazali mnogo razumevanja za težnje odposlancev. Izročena jim je bila spomenica z željami in potrebami, nakar so vsi obljubili polno pomoč. Zlasti nam je tu treba poudariti ljubeznivost in prijateljsko razpoloženje

ter pozornost, s katero je poslušal vse točke spomenice g. finančni minister. Naglasil je, da bo vse točke, ki so važne in ki vplivajo na državni proračun, vzel takoj v pretres, tiste pa, ki se tičejo upravne strani, bo takoj sprovel pristojnim ministrom. Glede železniških legitimacij je poudaril takisto, da smatra, da ne vplivajo na državne finance in da bo od tega imela država samo korist, ter je v tem oziru obljubil svojo pomoč in podporo pri prometnem ministru. Prometni minister g. Radivojević je obljubil, da bo to zadevo predložil ministrskemu komiteju in da bo zastopal naš predlog.

Razen navedenih funkcionarjev so odposlanci posetili številne senatorje, med njimi tudi bivšega ministra g. Iv. Hribarja, ter mnoge narodne poslance, kot bivšega ministra g. dr. Kujundžića, dr. Vidovića, Saliha Bajića, dr. Nikića, katere so seznanili z vsebino spomenice, nakar so vsi izjavili, da so pripravljeni zastopati opravljene želje, navedene v spomenici. — Nato sledi besedilo spomenice, katero smo že objavili v našem listu v 2. letošnji številki. Članek zaključujejo besede:

»Naglasiti moramo, da je delegacija v vsakem oziru drage volje in z uslužnostjo in svetom bil na razpolago narodni poslanec g. Milan Čuković in senator g. Pogačnik.

Največja zasluga, da je delegacija mogla po določenem načrtu vse izvesti, pripada predsedniku Društva upokojencev, g. Maksu Lillegu, ki se, čeprav starih 74 let, ni bal truda, temveč je kot mladenič s svojo voljo in silo vodil odposlanstvo na vsa mesta, na katerih so mu zaradi ozkih zvez in prijateljskih odnošajev ob vsakem času bila vsa vrata odprta.

Združenje je tudi s tem činom dokazalo, da mu je cilj samo blaginja upokojencev in namen, da se kesneje združimo v eno močno edinstveno organizacijo, ne pa osebni interesi. Zato tudi pri ti priliki vabi vse upokojence, da čimprej pristopijo v združenje kot člani in s tem pripomorejo pri delu za izboljšanje našega stanu.»

Upokojenec.

Občni zbor Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 10. aprila 1932 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske

zbornice na Miklošičevi cesti z običajnim dnevnim redom in z volitvijo celokupnega novega odbora. Vabljeni so vsi člani.

rekoč: »Ljubim«, ali »Sovražim«, kakršna je pač resnica, pa v ženski govorici. Kadar gre za mržnjo, se pove vzrok te mržnje: če pa gre za ljubezen, ni dosti kaj pristavljati. Potem duhovni neha trepetati, kajti duša ga zapusti, in kakor mrtev se zgrudi naprej, z obrazom ob tla. In tako obleži za dolgoč.

»Čuj, Kinžuro,« mu velim, ko mi je razložil vse te nenavadne reči, »si morda kedaj slišal, da bi se bila duša po volji bogov preselila duhovniku v srce?«

»Da. Sam sem že to doživel.«
Umolknil sem in čakal. Starček je izpraznil svojo lulico, jo vrgel k hibašiju in nekaj časa strmel v razevelj lokvanj, preden je izpregovoril. Potlej se je nasmehnil, češ:

»Gospod, oženil sem se, ko sem bil še jako mlad. Leta in leta nisva dobila otrok. Potem mi je žena vendar povelja sina, in postala je Budha. Toda sin je živel ter postal lep in krepak. Ko se je vnela preskucija, je stopil v vojsko Nebeških sinov in storil možato smrt v veliki vojni na jugu, na Kyushuju. Rad sem ga imel. Od veselja sem plakal, ko sem zvedel, da mu je bilo dano umreti za našega svetega Cesarja, saj je ni plemenitejša smrti za samurajskega sina. Tedaj pa so mi pokopali sina daleč od mene v Kyushuju na griču pri Kumamotu, ki je posebno mesto z močno

posadko. In odšel sem tja, da bi mu grob olepšal. Pa njegovo ime je tudi tukaj v Ninomaruju, zapisano na spomeniku, ki so ga postavili na čast možem, padlim v dobrem boju za vernost in poštenje v sveti stvari našega Cesarja. In kadar vidim njegovo ime, se mi prične srce smejeti in besedujem z njim. Tačas se mi zazdi, da se znova sprčaja ob moji strani pod velikimi smrekami. Ampak to je druga zgodba.

Jokal sem za svojo ženo. Vsa leta, kar sva jih preživela skupaj, ni bilo nikdar žaljive besede med nama. Ko pa je umrla, sem menil, da se ne bom nikoli več poročil. A ko sta minili dve leti, sta moj oče in moja mati želela videti snaho v hiši. Zaupala sta mi svojo željo in mi pripovedovala o mladenki, ki je lepa in iz dobre družine, četudi uboga. Nje družina nam je bila v rodu in hči jim je bila edina opora. Tkala je obleko iz svile in bombaža in za ta posel dobivala nekoliko denarja. In ker je bila krasna in so bili nje starši nesrečni, sta moj oče in mati želela, naj bi jo vzel in tako njim priskočil na pomoč. Ker sem imel navado slušati svoje reditelj, sem jim pustil, naj delajo po svoje. Poklicali so torej nakôda in vse pripravili za ženitev.

Dekle sem mogel videti dvakrat na domu njenih staršev. Prvič, ko sem jo

¹ Nakôdo = ženitelj, posredovalec.

Odtegotanje od pokojnin za poštne stroške. Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani je prejelo od finančne direkcije obvestilo, da direkcija ni prejela dovolj sredstev za kritje stroškov za nakazovalni promet pokojnin in invalidnin. Zaradi tega si je morala finančna direkcija pomagati na ta način, da je v mesecu marcu odtegnila od pokojnin in invalidnin, ki znašajo vsaj 400 Din na mesec, za vse proračunsko leto 1931/32 zneske po 5 Din. Enako so storile že prej druge finančne direkcije v naši državi, ker tudi one niso imele dovolj kredita za izdatke za čke, čekovne nakaznice in plačilne naloge. Če bi se upokojenci v bodoče ti praksi dravske finančne direkcije upirali, bi morala ista opustiti nakazovanje pokojnin v čekovnem prometu ter vpeljati spet izplačevanje pokojnin pri blagajni direkcije ozir. davčnih uprav. Tako nakazovanje, ki je bilo svojčas že uvedeno, bi bilo za upokojence in invalide zelo neprijetno, zamudno in zvezano s stroški. Pokojnice bi se izplačevale proti mesečnim pobotnicam, na katerih bi moral vselej pristojni župni urad predhodno potrditi, da prejemnik še živi. Postopanje s temi pobotnicami (likvidiranje, vpisovanje v dnevnik in izplačevanje) bi bilo zelo dolgotrajno in zamudno. Na ozemlju dravske finančne direkcije prejema okoli 17.000 upokojencev in invalidov svoje prejemke. Pri blagajni finančne direkcije v Ljubljani in pri blagajnah tistih davčnih uprav, kjer živi večje število upokojencev in invalidov, bi morali isti čakati ne le ure, temveč po več dni, preden bi se jim pokojnina mogla v gotovini izplačati. S potovanji na kraj

izplačilnih blagajn bi jim nastali izdatni stroški in zamuda časa. Da se vse to prepreči, je morala finančna direkcija odrediti navedeni odtegljaj po 5 Din za proračunsko leto 1931/32, ker je s tem dejansko samo koristila upokojencem in invalidom. — O tem Društvo drž. upokojencev in upokojenk obvešča svoje članstvo.

Znižanje pokojnin zaposlenim upokojencem. Prejeli smo od nekega našega starega naročnika pismo, v katerem nam opisuje svoj težki gmotni položaj. Imenovani je upokojenec, ki prejema zase, za ženo in 5 nepreskrbljenih otrok državno pokojnino z draginjskimi dokladi vred v znesku 1340 Din. Kot upokojenec je v občinski službi v nekem podeželskem mestu in je doslej prejemal na mesec po 1350.— Din, tako da ima s pokojnino vred 2690 Din na mesec. Vseh 5 otrok je v šoli. Ker se mu po predpisih novega finančnega zakona s 1. aprilom zmanjša pokojnina za četrtnino, se vprašuje, kako naj preživi družino in oblači otroke ter krije izdatke za njihovo šolanje. In vendar še dostavlja, da je pripravljen prenesti tudi to žrtev na oltar domovine, če bi prav vsi stanovni v enaki meri prispevali po svojih močeh k omiljenju gospodarske krize. Ker pa stanovanjske najemnine ne padajo, cene življenjskih potrebščin se pa tudi niso toliko znatno znižale, je obstoj njegove družine resno ogrožen, šolanje otrok pa skoro onemogočeno. Takih primerov je kolikor nam je znano precej po deželi in bodo te določbe fin. zakona marsikaterega upokojenca, ki si je doslej s postranskim zaslužkom skušal izboljšati svoj težki položaj, hudo zadele.

Vestnik.

Posnemanja vreden vzgled. Upravni odbor Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Kranju je v seji od 3. aprila t. l. votiral za tiskovni sklad »Našega Glasu« letno podporo v znesku Din 500.— Kot že lani, se je tudi letos ta vzorna zadruga (ki o njenem delovanju poroča poseben članek) spet spomnila našega lista s tako lepim naklonilom. Ta sklep, ki je upravnemu odboru v čast, dokazuje, da se državno uslužbenstvo zaveda pomembnosti lastnega, neodvisnega in za ves stan in njegovo združništvo neumorno delujočega glasila. Naj bi našel ta vzgledni sklep kranjske Nabavljalne zadruge čim več posnemalcev! V današnjih časih nam je lastno glasilo življenska potreba!

Posnemajte! Tiskovnemu skladu našega lista je prispeval naš odlični zvesti sotrudnik, g. dr. Fran Ogrin, sreski načelnik v Kranju, znesek 120 dinarjev. Ta velikodušni čin ugodnega delavca na uradniškem organizatornem polju in uvaževanega strokovnega pisatelja naj služi vsem tovarišem za vzgled in spodbudo. Tisk je velešča! Če kdaj, je neodvisen list prav danes uslužbenstvu najnujnejša potreba. Zato podpirajte svoj list, s tem koristite sebi in vsemu našemu stanu!

Pod eksistenčnim minimom. Ljubljansko »Jutro« je objavilo 1. aprila uvodnik, iz katerega posnemamo nekaj stavkov: »In prišli so pod nož tudi osebni izdatki, plače in penzije. Vpštevamo tudi to, da tvorijo veliko večino v narodni skupščini zastopniki kmečkega ljudstva, ki v mislih na nepopisno bedo vasi morda niso mogli dovolj oceniti dalekosežnosti operacije na uradniškem stanu, tako da so morali v skupščinskem fin. odboru člani vlade zastaviti vse sile, da se prepreči še usodnejše sklepe. — Vse to imamo pred očmi. In vendar: z današnjim dnem, ki prinaša v razdobju enega leta že tretjo, največjo redukcijo prejemkov, je večina drž. nameščenecv potisnjena pod eksistenčnim minimom, vsem drugim je pa znižan življenski standard do stopnje, ki že tudi ni več združljiva z vitalnimi interesi države. Pri tem še posebej boli nepojasnjeno dejstvo, da so se odtegljaji prejemkov izkazali ob objavi novih draginjskih doklad za mnogo višje kakor jih je fin. minister napovedal v svojem ekspoziciji. — Bojimo se, da

Obleke kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

družini smo poklonili dar, tako da je bilo dekle srečno. Kajti na ta način se je pozneje mogla omožiti z mladeničem po svoji izbi. Moji starši niso nikoli več tiščali vame, naj se vnovič oženim, in po njihovi smrti živim sam zase... Oh, gospod, blagovolite pogledati, kako silno poreden je tale frkolin!

Mladi Kinžurov pomočnik se je okoristil z najinim pomenkom: iz bambusove palice in koščka vrvice si je nanaglem napravil ribnico. Na konec vrvice je privezal kroglico tobaka, ki ga je zmaknil starcu iz mehurja. S to vado je za kratek čas ribaril po ribnjaku med lokvanji. Žaba, ki se je bila polakomnila vabe, je sedaj visela visoko nad kamenčki; razjarjeno je brčala ter se zvižala v besu in obupu.

»Kaži!« je zakričal vrtnar.

Strkolin je v smeju izpustil protico in stekel proti nama, medtem ko je žaba izbljula svaljek in se zopet pogreznila v lokvo med lokvanje. Očividno se Kaži ni bal, da jih bo slušal!

»Gošo ga warai,« je izjavil starček in stresel slonokosteno glavo. »O Kaži, bojim se, da prideš prihodnjič v slabi podobi na svet! Mar zato kupujem tobak, da ga bom žabam dajal? Gospod, ali nisem po pravici povedal, da ima ta poskočin eno samo dušo?«

Marko Log.

sedanja redukcija plač samo povečuje splošno krizo in tako dela nove nevarne luknje v sistem drž. gospodarstva. Zakaj osiromašenje drž. uradništva znači obubožanje enega največ kupujočih konsumentov. — Naš inteligenčni sloj, ki mu tvori jedro naš drž. uradništvo, se vedno bolj proletarizira. Previsoko cenimo moralno in intelektualno moč inteligence, da bi se bali, da bi zapadla v radikalizme raznih vrst. Toda že to bi bilo dovolj usodno za državo in narod, ako zapade v to post-ravnodušje, neinteresiranost. — Od pomoči je nujno potrebna. Minus v uradniški prejemki mora dobiti protutež. Vsaj za to prehodno dobo se mora poveniti življenje, ne samo hrana, temveč predvsem tudi stanovanje in obleka. Pri tem pa je treba že sedaj misliti na način, ki bo končal s prakso prevzora v uradniškem vprašanju.

Iz zgodovine slovenske uradniške publicistike. V reviji »Naša pošta«, ki izhaja v Beogradu, je objavil J. Jakše podatke o strokovnih publikacijah slovenskih poštних uslužbencev. Zaradi popolnosti dostavlja ljubljanski »Poštari«, da je že v Avstriji izhajal v Trstu slovenski stanovski list poštних uslužbencev z imenom »Poštni rog«. Izhajal je od leta 1908 do 1914 in je bil glasilo slovenskih nižjih poštних uslužbencev.

Izlet na poljsko morje. Združenje železniških uradnikov priredi za svoje članstvo izlet v Gdynijo ob Baltičkem morju. V tem mladem, pa živahno se razvijajočem poljskem pristanišču se vrše ob ti priliki mednarodna predavanja železniških organizacij. Liga slovenskih železniških uradnikov je podvzela potrebne korake, da bodo jugoslovanske, bolgarske, češkoslovaške in poljske železnice dovolile brezplačno vožnjo tudi družinskim članom organiziranih železniških uradnikov, ki se udeležijo izleta.

Šolska obveznost odstranjenih dijakov. Po pojasnili banske uprave je smatrati dijake, ki so bili ob koncu I. polletja odstranjeni iz srednje šole po čl. 18 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o srednjih šolah, še vedno za redne dijake dotičnega zavoda, če imajo pravico, da smejo junija delati razredni izpit kot redni učenci. Če pa tega izpita ne nameravajo opraviti, naj se takoj po odstranitvi vrnejo v ljudsko šolo.

Samopomoč drž. nameščencev in upokojujencev, reg. pom. blagajna v Mariboru. Likvidacijski odbor naznanja vsem tistim članom, ki so plačali za prvo četrtletje 1932 po 6. marcu 1932 do konca meseca marca, da dobijo zneske vrnjene. Dvignejo jih naj v dneh 11., 12. in 13. aprila 1932 med 2. in 4. uro v prostorih Kreditne zadruge drž. uslužbencev v Mariboru, Lekar-niška ulica (I. nadstropje). Kot dokaz naj prinese položnico, s katero so znesek nakazali. Odbor.

Naše zadruge.

Stavbna zadruga državnih nameščencev v Mariboru ima svoj redni občni zbor v petek, dne 15. t. m. ob 19. uri v zadrugi pisarni, Rotovski trg 2. Na dnevnem redu so poročila uprave in nadzorstva, sklepanje o čistnem dobičku, nadomestne volitve in slučajnosti.

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Novi upravni odbor se je konstituiral in izvolil za predsednika gosp. svetnika Žigona, za podpredsednika pa g. prof. Rajčiča. Eksekutivni ožji odbor tvorijo gg. Arko, Megla in Slamič. Upraviške posle bo vodil začasno g. Pečnik. — Za predsednika nadzornega odbora je bil vnovič izvoljen dosedanji predsednik g. načelnik Sancin. — Upravni odbor je imel že več sej in je obravnaval najnujnejše zadeve: povečanje in preureditev prodajnih prostorov in skladišč, zaspovanje obsežne propagande za pristop in nakupovanje v zadrugi, pogajanja za pričetek sodelovanja z drugimi našimi zadrugami, zlasti z železničarsko, povenitev nakupovanja blaga itd. O vsem tem prihodnjič več, za danes pozivljamo vse zadrugarje, da pomagajo odboru pri odстранjevanju hib in ovir, ki so pri reorganizaciji neizogibne. Zato naj vsakdo odkrito izrazi svoje želje in nasvete, pritožna knjiga je vsakomur na razpolago v zadrugi.

Občni zbor Kreditne zadruge drž. nameščencev v Mariboru je vodil dne 31. marca vsled odsotnosti predsednika njen podpredsednik g. dr. Kronvogel. Iz njegovega poročila posnemamo, da je bila ustanovljena zadruga 17. I. 1929. I. Sprva je imel odbor samo po eno sejo mesečno, sedaj ima mesečno dve redni seji in po potrebi še

izredne seje. Po razglasu na deski sta tedensko dve uradni uri, de facto pa uraduje zadruga vsak dan. V prvem letu je imela zadruga 64 članov s 65 deleži in 13.875 Din deležne glavnice, leta 1931. pa je bilo 195 članov s 560 deleži in 57.525 Din akcijske glavnice. Hranilni vlog je bilo v 1. letu 26.825 dinarjev, lani 262.085 Din. Večina vlog je vezana na trimesečno odpoved in plačujemo zanje 7% obresti. Če pomislimo, da zahtevamo od dolžnikov samo po 8%, vidimo, da dela zadruga z minimalnim dobičkom. Posojila so znašala v 1. letu 131.278 Din, 31. decembra lanskega leta 507.429 Din. — Zvezi nabavljanih zadrug dolguje zadruga 170.000 Din, denarni promet je dosegel skoro vsoto 2 milijonov Din, čisti dobiček za minulo poslovno leto pa znaša 11.658 Din. — Po poročilu nadzornega odbora in kratki debati je zbor soglasno izrekel odboroma razrešnico. Pri volitvah so ostali stari odborniki, na novo je bil izvoljen samo g. Anton Rehar, predsednik Nabavljalne zadruge, v nadi, da bo tudi kreditno zadrugo dvignil do enake višine kakor nabavljalna. G. Dr. Pečovnik je priporočal uvedbo stalne štednje, kar je občni zbor odobril in prepustil upravi, da izbere za to najprimernejšo obliko. — drp.

Občni zbor nabavljalne zadruge v Kranju.

Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Kranju je imela dne 29. marca redni občni zbor. Udeležilo se ga je 32 zadrugnikov. Zbor je vodil predsednik zadruge Košnik Ivan, direktor kranjske gimnazije. V pozdravnem govoru se je spominjal v minilem letu umrlih zadrugnikov: Bradška Anton, Kalan Marija, Potrato Aleksander in dr. Herle Vladimir. V počastitev njihovega spomina so poslušali zborovalci spominske besede stoje.

Zbor je pozdravil kranjski sreski načelnik g. dr. Fran Ogrin. V svojem govoru je poudarjal, da si mora uradništvo pomagati v prvi vrsti samo s tem, da se oklene polnoštevilno svojih organizacij. To je tudi v intencijah vlade, ki je ravnokar s posebnim zakonom uredila naše zadrugniško vprašanje. Podal je razna pojasnila o zadevah, ki tarejo uradništvo, med drugim,

da je izdal pred kratkim poziv hišnim posestnikom, naj znižajo najemnino najmanj v sorazmerju z znižanjem prejemkov. Zborova ci so sledili govoru z veliko pazljivostjo. Nagradili so govornika z živahnim ploskanjem.

Zborovanje je poteklo popolnoma mirno in stvarno. Zborovalci so sprejeli soglasno nova pravila, spreminjena v smislu določb novega zakona od 5. februarja 1932. z besedilom, kakor ga je sestavila Zveza nabavljanih zadrug. — Poročilo upravnega odbora, ki kaže zelo uspešno delo zadruge in njen stalni napredek, objavimo prihodnjič v celoti.

Z velikim odobravanjem so sprejeli pravilnik, ki ga je predložil upravni odbor v svrhu uvedbe posmrtnine po umrlih zadrugarjih in njihovih rodbinskih članih. Odslej bo izplačevala zadruga iz fonda v korist članov posmrtnino po umrlem zadrugarju v višini 1/4 zneska, za katerega je kupil v prejšnjem letu blaga v zadrugi, po rodbinskih članih pa 1/12 tega zneska.

Računski zaključek je odobril občni zbor soglasno. Upravnemu odboru je izrekel polno priznanje in zahvalo za uspešno vodstvo. Čisti dobiček v znesku 59.039 Din je razdelil: a) v rezervni fond 20.729 Din, b) v penzijski fond 2000 Din, c) za nagrade upravnemu in nadzornemu odboru 2234 dinarjev, d) posebne nagrade 2600 Din, e) v občni fond 1200 Din, f) v fond za članske cilje 4000 Din, g) zadrugarjem se pa povrne 4% kupnine v skupnem znesku 26.278 Din. Rezervni fond bo prekočal letos 80.000 Din.

Pri volitvah sta ostala upravni in nadzorni odbor v dosedanjem sestavu. Upravni odbor tvorijo: Košnik Iv., dr. Dolar Simon, Ekar Ivan, Leber Albin, Planinšek Anton, Tavčar Tomo in Zupančič Franc; nadzorni pa: Tajnik Jože, Kmet Mirko, Ferjančič Ferdo, Vertovšek Alojzij in Tavčar Ivan.

Potek občnega zbora je pokazal, da ima zadruga dober temelj. Najboljša opora so ji pa državni uslužbenci in upokojujenci sami, ki se je oklepajo z vedno večjo verno in gorečnostjo. V minilem letu je štela zadruga 171 članov, upravičeno je pa upanje, da se bo to število še izdatno zvišalo zlasti, če se bomo zavedali gesla, s katerim je pri bučnem odobravanju zaključil predsednik občni zbor: Vsi za enega, eden za vse!

Tovariši! Pri nakupu se vselej sklicujte na oglaš v „Našem Glasu“!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tyrdka
A. PERSCHE
LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Priporočamo tyrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvo, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani
Franciška

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE
HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo. Vse naložbe obrestuje, kar najbolj ugodno. Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice. —

TELEFON ŠTEV. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.